

נועם שיח

שיחות אב"ד סאנטוב שליט"א

מי צריך להתאים למי - ב

נצבים-וילך תש"פ

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תש"פ

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפורסם

הרה"ח מו"ה יוסף אטלס הי"ו

ראש הקהל וויזניץ-לייקווד

בעל אכסניא ואיש אמונו של מרן האדמורי"ם לבית וויזניץ

לרגל שמחת הנישואין של בתו שתחי'

עב"ג המופלג בתויר"ש

החתן אפרים אריה וויידברג נ"י

יזכה בע"ה לרוות הרבה תענוג ונחת

מי צריך להתאים למי - ב

לקוח את ספר התורה הזה (דברים ל"א, כ"ו)

בפרשתנו נאמר (דברים ל"א, כ"ו): לקוח את ספר התורה הזה ושמעתם אותו מצד ארון ברית ה' אלקיכם. איתא בספה"ק, שהכתוב רומז לדורות הבאים, "לקוח את ספר התורה הזה" – תקחו בידכם לקיים בכל עת ובכל מצב את מה שנאמר בספר התורה הזה, כי התורה לא תשתנה בשום מקום ובשום זמן.

והנה אמרו חז"ל (אוצר המדרשים עמ' 365 ד"ה אמר רבי חלבו), שמושה רבינו ע"ה כתב לפני פטירתו י"ג ספרי תורות, י"ב ספרים כתב – ספר תורה לכל שבט ושבט, והי"ג המובחר שבכולם הניח בצד ארון ברית ה'.

ולכאורה, אם משה כתב ספר תורה לכל שבט ושבט, לשם מה צריכים לקחת עוד ספר תורה ולשים אותו מצד ארון הברית. אלא משה ידע שעתידי לקום דור חדש שירצה להכניס שינויים וכל מיני תיקונים חלילה בתורה – כמו יתר הדתות להבדיל שהשתנו על פי הזמנים, ולכן אמר משה ללוויים לקחת ספר תורה ולשים אותו ליד ארון הברית – לעדות שהתורה לא תשתנה, כי אם התורה היתה ניתנת ע"י בן אדם, אפשר לומר שנתן אותה לפי תפיסתו ולפי תקופתו ולפי הדור ההוא, אבל התורה ניתנה ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו שהוא צופה ומביט עד סוף כל הדורות, וכשנתן את התורה הרי לא רק לאותו הדור נתנה, אלא לכל הדורות – כולל הדור שלנו, הדור שמתחדשים בו דברים חדשים מידי יום ביומו, ומי שירצה להכניס שינויים בתורה אומרים לו כלך אצל ספר התורה שליד ארון הברית, כזה ראה וקדש, והתורה לא תשתנה בשום מקום

ובשום זמן, ללמדנו שאנו צריכים להתאים עצמנו לתורה, ואם אנו לא מבינים את התורה הרי זה סימן ש"לנו" יש בעיה, וכמו שדרשו חז"ל (ב"ר א', י"ד) על הכתוב (דברים ל"ב, מ"ז): כי לא דבר רק הוא מכם, התורה אינה ריקה, ואם חושבים ח"ו שהיא ריקה – הרי הבעיה היא "מכם", כי התורה "יקרה היא מפנינים" (משלי ג', ט"ו).

לפני כמה שנים בהיותי אצל הגאון הצדיק רבי משה ניישלאס זצ"ל רב ואב"ד שיכון סקווירא, שאל אותי אם הנני רוצה שיעניק לי מתנה, והשבתי לו שכן.

קם הרב זצ"ל ממקומו, ניגש לארון הספרים שבחדרו, והוציא שולחן ערוך ישן מהארון, ופתחו בריש הלכות שבת (סי' רמ"ג), והראה לי על גליון השו"ע, שמופיע תשובת ה"חתם סופר" (או"ח סי' נ"ט) על זה שאנו מתפללים להקב"ה שתהיה פרנסתנו בהיתר ולא באיסור. ולכאורה, איך שייך להתפלל על כך, והרי הדבר תלוי בבחירת האדם עצמו – אל תגנוב ואל תגזול – ממילא תהיה פרנסתך בהיתר ולא באיסור...

ומספרים שפעם אחת בא אחד לפני הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זי"ע, וביקש להתברך בברכה על "יראת שמים". אמר לו הרה"ק, על יראת שמים אתה מבקש ממני ברכה? בשלמא על בנים או פרנסה או בריאות – על זה שייך לתת ברכה, אבל יראת שמים? – אם תהיה ערליכער יוד, אז ממילא תהיה ירא שמים...

וביאר ה"חתם סופר", שודאי אין הכוונה על פרנסה באיסור על ידי גניבה או גזילה, אלא כוונת התפילה על יהודי המתנהג בטכסים של יראת שמים, אלא שכאשר הדבר נוגע לענייני פרנסתו, הוא

מחפש לו היתרים, הוא מבקש להיכנס בפרצה דחוקה כדי להרוויח ממון, ועל כגון דא צריכים סייעתא דשמיא מרובה, ותפילה מיוחדת, שתהיה פרנסתינו בהיתר ולא באיסור – "בהיתר" – היינו בהיתר "גמור"! – בלי פשרות ובלי פירצות דחוקות – שלא יחפשו להוציא איזה היתר דחוק להתפרנס מכך – ושלא יבקשו דרך עקלתון ללכת בערמומיות ובמרמה כדי לעקוף את האיסור, אלא ילכו בדרכי התורה בלי שום התחכמות!

אח"כ הניח הרב זצ"ל את ידיו על כתפי ואמר לי בהתרגשות גדולה: ה"חתם סופר" הזה – הוא מתנה גדולה! – הוא מפתח לכל החיים!...

ממשיך הרב ואומר: בכל ערב שבת מגיע אלי יהודי אחד ואומר שלשבת זו הוא רוצה "היתר" שיוכל להגיע אליו משלוח עם דברים שצריך להם, מפני שזה דבר האבד והפסד מרובה... ואני אומר לו "לא! – אם תשמור את השבת בשלימות בלי שום התחכמויות, ישפיע עליך הקב"ה שפע של פרנסה טובה והרחבה בלי הפסדים" – ואני רואה שב"ה הוא אף פעם לא הפסיד, ויש לו פרנסה בהרחבה...

הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל אמר, שלפיכך ניתנה התורה הק' במקום בלתי ידוע – במדבר, בזמן בלתי ידוע – שהרי נחלקו התנאים (מס' שבת דף פ"ו ע"ב) אם בשישה בסיון או בשבעה בסיון, כל זאת למה? להורות הוראה לדורות שאין התורה תלויה לא בזמן ולא במקום... לעיתים קרובות מורה האדם היתר לעצמו "כאן אין יכולים להתנהג כמו בבית, כאן מקום חופשי, כאן מדינה חופשית,

יש צורך להסתגל אל תנאי המקום או צריך להסתגל אל הזמן, היום הזה אנו חיים בזמן אחר, אין ביכלתנו לחיות כפי שחיינו לפני עידן ועידנים, לפיכך נאמר (דברים ו', ו'): אשר אנכי מצוך היום, ודרשו חז"ל (פס"ז ואתחנן ו', ו') "שיהיו דברי תורה בעיניך כחדשים כאילו עומד בכל יום על הר סיני ומקבל התורה", התורה תמיד שרירה וקיימת, היא עומדת בחידושה!

בפסוק נאמר (תהלים קי"ט, קכ"ו): עת לעשות לה' הפרו תורתך, ומיתאמרא בשם השל"ה הק' זי"ע, רמז נאמר בפסוק, "עת לעשות לה'" – הקובע לעצמו עת וזמן מסויים ללימוד התורה וקיום מצוותיה, וכאילו אין כל הזמנים שווים, בזה לבד "הפרו תורתך", כי מושג זה אינו לפי רוח התורה.

בספר לקח טוב (פרשת משפטים) הביא, שהגאון רבי צבי הירש לוין זצ"ל אב"ד ברלין נשאל פעם מאת דוד פרידלנדר (מראשי המשכילים בדורו) על כמה מצוות שלדעתו אבד עליהם הכלח ח"ו עפ"ל, האחרון העיז פניו לדבר בגלוי על "תיקונים" בדת, באומרו "אני בטוח שאילו משה רבינו חי בתקופה זו, בודאי היה כותב בתורה כפי רוח הזמן". השיבו הרב ואמר לו מתוך הקפדה "שמעתי דבריק ונוכרתי במעשה שהיה..."

הנה, סוחר אחד שכר עגלון להובילו עם סחורתו ליום השוק אשר בליפציג, הסוחר התנה עמו בתנאי כפול ובקנין גמור ושלם על פי ההלכה, שאם לא יביאהו למחוז חפצו בזמן, יפסיד העגלון

שכר נסיעתו וגם ישלם לסוחר פיצויים מתאימים עבור נזקיו הכספיים. והנה הימים היו ימי חורף בחודש טבת, הם לא הרחיקו לצאת מן העיר, וממטרים עזים החלו לרדת ארצה. לאחר שעות מועטות, החל לרדת שלג כבד מאוד אשר כיסה את עין הארץ ועקבות המסילה לא נודעו, תעה העגלון בדרכו ורק בדרך נס ובעמל רב הגיע למחוז חפצו, אולם את המועד של יום היריד איחרו, והסוחר הפסיד הרבה מדמי סחורתו.

העגלון – למרות שאיחר את היריד ולא קיים את התנאי – דרש מהסוחר את שכר נסיעתו, אך הסוחר לא רק שסירב לשלם, אלא אף תבע מהעגלון לשלם לו פיצויים על ההפסד שנגרם לו עקב האיחור. הגישו השניים את טענותיהם לפני הרב אב"ד של העיר, לאחר שהציגו את טענותיהם התעמק הרב בסוגיא ופסק לטובתו של הסוחר בכל תביעותיו, וחייב את העגלון, שהרי תנאי כפול ומכופל התנה עמו הסוחר, ולכן שכר אותו.

כששמע העגלון את הפסק, עלתה חמתו עד למאוד, וברוגזא שאל את הרב "רבי, מדוע חייבתני בדין, והרי אנוס רחמנא פטריה, שמא דן אתה שוגג כמזיד ואנוס כרצון?!", השיבו הרב בנחת "לא אני חייבתך בני, אלא תורתנו הקדושה חייבה אותך, פסקתי על פי דין תורה, ואני מה אני כי תלין עלי".

היררה העגלון קימעא, ושאל "בבקשה ממך רבי, אמור לי, מתי ניתנה תורתנו הקדושה לישראל, באיזה זמן ובאיזה חודש?", השיבו הרב "וכי מי אינו יודע שחג מתן תורתנו חל בשישי בסיון!", צעק העגלון "בשישי בסיון הלא אין הדרכים משובשות, אין גשם ושלג ולא רוח סערה, בקיץ הייתי נוסע לבטח ולא הייתי תועה בדרך, ולא הייתי מאחר אף רגע לא, רבי! – המשיך העגלון להתלהב – מתורה שניתנה בסיני בירחי הקיץ אי אפשר לפסוק ולהוציא לאור משפט

בחדש טבת, לדידי ברור הדבר, כי אילו נתן משה רבינו את התורה בטבת, היה כותב לפטור אותי, שכן אז היה המשפט שונה לחלוטין לפי רוח הזמן, והדין היה בוודאי נוטה לזכותי..."

סיים האב"ד ברלין זצ"ל את דבריו ואמר "הנה עגלון זה שרוצה להתאים את התורה הקדושה לפי רוח הזמן, ולבחור ממנה רק מה שנראה בעיניו – נמשלת גם אתה בעיני" – לפני דוד פרידלנדר חפו, ויצא מעם פניו בחרי אף.

סיפר לי הרה"ג ר' דניאל גראס שליט"א רב וראש הכולל "נעימת החיים", ששמע מאדם אחד אימרא נפלאה ביותר, ששמע בעצמו מפ"ק של כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע, וכך אמר:

הנה חג השבועות, הוא יום טוב של "קבלת התורה", וא"כ יש לתמוה, למה אין רוקדין עם התורה כמו שעושין בשמחת תורה? ובהכרח נראה – אומר האדמו"ר מסקולען זי"ע – שקבלת התורה לבד אינה מספקת, רק חייבים לעבור את ימי הקיץ על כל נסיונותיו ומאורעותיו לראות אם יקיים ויחזיק את התורה בפועל ג"כ, ולהתנהג בחדשי הקיץ על פי תורה כראוי – לא רק "לקבל" – ורק אח"כ אפשר לרקוד עם התורה...

כבר הזכרתי כמה פעמים, שלפני כמה שנים נכנסתי בקודש פנימה אצל כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, ובאמצע דבריו התרום מכסאו, והוציא מארון הספרים את הספר "מראית עין" להחיד"א זי"ע, ולמד עמי את דבריו הקדושים דלהלן:

אחז"ל (מס' ברכות דף ה' ע"א): אם רואה אדם שיסורין באין עליו, פשפש במעשיו, פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה – ולכאורה, הרי "ביטול תורה" עצמה היא גם כן עוון, ואם כן איך שייך לומר "פשפש ולא מצא"?

מבאר החיד"א, שלפעמים יש יהודי שיושב ולומד את התורה הקדושה בהתמדה גדולה, ובאמצע ללמוד נכנסים לבית המדרש ומבקשים ממנו שיצא מבית המדרש להיות לעזר וסעד לאדם הזקוק מאוד לעזרתו, בדבר נחוץ ודחוף, במקום שאין איש, והוא אומר להם בהתנצלות – "סליחה – אינני יכול עכשיו לצאת, אני באמצע ללמוד ושקוע בתורה, וזה ביטול תורה..."

זהו כוונת חז"ל: יתלה ב"ביטול תורה" – יתלה בזה שהיה צריך לבטל את התורה והוא לא ביטל – הוא היה 'פרומער', והשתמש עם התורה כ"תירוץ" – על זה באו עליו יסורים רח"ל!...

כשאמרתי להרבי שליט"א שפעם ביקש אחד מאברך – א "שיבישער" – שיעשה עמו איזה חסד ויעזור לו בענין מסוים, אמר לו הלה: חבל שלא באת אלי בשבוע שעבר – אז עסקתי ב"חסד", השבוע הנני עוסק ב"התמדה"... חייך הרבי ואמר בדרך צחות: זה אינו 'חסדישע ספר' – זהו 'חיד"א' – פשט בדברי הגמרא!...

הגאון האדיר רבי חיים קרייזווירט זצ"ל גאב"ד אנטווערפן סיפר, ששמע מהגרי"ז מבריסק זצ"ל, שאם אחד סוגר את הגמרא כדי לעשות חסד עם השני – אזי הגמרא פתוחה עבורו, אמנם מי שפותח את הגמרא כי הוא רוצה להשתמט בזה מעשיית חסד עם השני – אזי הגמרא סגורה עבורו...

מספרים על החכם היווני "אריסטו", שנתפס פעם בקלקלתו בשעה שהתנהג התנהגות שאינה הולמת את אישיותו, וכששאלו אותו על פשר הדבר, ענה: עיזבו אותי, כעת אני אריסטו... וע"ז אומרים חז"ל (איכ"ר ב', י"ג), חכמה בגויים תאמין – תורה בגויים אל תאמין, דב"חכמה" שייך חכמה לחוד ומעשים לחוד, אך "תורה" שהיא הוראה איך להתנהג, אינה בגויים, אך שבט יששכר – התורה היא חלק מהם, ובכל מצב בכל מקום בכל עת ובכל שעה מתנהגים על פי חוקי וכללי התורה, מתאימים עצמם להתורה ולא את התורה אליהם.

מסופר, שלפני עשרות שנים היה יהודי בארה"ב שחיפס עבודה. יום אחד הציעו לו לבוא לרעיון עבודה אצל בעל מפעל מסויים, והלה היה חושק מאוד להיכנס למפעל הזה לעבוד, כי שילמו שם מאוד יפה להעובדים, ולכן עשה כל טצדקי להתקבל להעבודה, ושמח מאוד ששיגרו אליו הזמנה לבוא לרעיון עבודה.

דא עקא, הרעיון התקיים בימי הספירה בהם אסור להתגלח, והלה גידל את שערות ראשו ואת שערות זקנו כפי שההלכה דורשת, וכל חבריו אמרו לו שלא יפה לבוא לרעיון עבודה כשמגודלים שער ומגדלים זקן, ולכן מחמת כורח המצב של פרנסה, אין לך ברירה ואתה חייב לגלח את השערות ואת שערות זקנך. הלה התלבט מה לעשות, כשמצד אחד עומדת ההלכה שאין להסתפר בימים אלה, ומאידך רצונו להתקבל לעבודה מאוד חזק הוא, בלית ברירה נכנע ללחצים של חבריו, וגילח את שערותיו כדי להתקבל לעבודה.

כשנכנס לחדר המנהל, שאל אותו המנהל הגוי אם הוא יהודי, ענה ואמר "כן", שאל אותו המנהל, "יודע אני מכמה חבירים שלי יהודים שאינם מגלחים בימים האלו את זקנם ואת שערותיהם, כי אלו הם ימי הספירה, כיצד יתכן שאתה כיהודי מיפר את ההלכה ואתה כן מסתפר?" היהודי נבהל מאוד מהשאלה הזאת, והתחיל לגמגם ולהשיב בהתנצלות "כי חשב שלא ירצו לקבל אותו אם הוא יבוא מגודל שערות וכו'", אך המנהל הגוי לא שת לבו לדבריו, ואמר לו בחומרא "שמע, במפעל שלנו מייצרים דברים מסויימים שהם מורכבים מחומרים שאיננו רוצים שכולם ידעו על כך, כדי שלא ישיגו את גבולנו ויתחילו לייצר את מה שאנו מייצרים, ולכן אנו שומרים מאוד חזק על סודות הייצור, ואין אנו מקבלים לעבודה רק אנשים נאמנים מאוד שיודעים לשמור את סוד הייצור בקרבם ולא יגלו לאחרים, כשביררתי עליך היה לי רושם שאכן אתה נאמן ומסור מאוד ובעל סוד ואפשר לסמוך עליך, כעת הנני רואה – אומר בעל המפעל הגוי – שכשאין רואים, אתה עושה מה שנוח לך, אף שההלכה אינה מתרת להסתפר בימים אלו, אתה עושה דברים שמנוגדים להלכה, והכל בעבור בצע כסף – כדי להתקבל לעבודה במפעל – רואה אני איפוא שאינך מסור ונאמן כמו שאמרו לי עליך, ולכן אין ברצוני לקבל אותך לעבודה, כי חוששני בך שבעבור בצע כסף תגלה את כל הסודות של המפעל שלנו, וכלך לך לדרכך!

הלה הלך לדרכו בבושת פנים, כאשר הוא למד היטב היטב על בשרו, שמהזהירות לשמור על ההלכה בכל זמן ומצב, לא די שלא מפסידים, אלא רק מרוויחים, ואדרבה, מכך שלא שמר על ההלכה, הפסיד מזה מאוד מאוד ואיבד את נאמנותו גם בעיני הגוי...

מספרים, שאחד מגדולי הדור, הספיד את הגה"צ הגרי"ז אב"ד בריסק זצוק"ל, וכך אמר האי ספדנא וסיפר: כשהייתי בחו"ל, הייתי ברוסיה ובעוד מקומות, ושם נהגתי כרבינו תם, וכשהגעתי לארץ ישראל, ראיתי שבתחילת הלילה יש כבר שלשה כוכבים וחושך שורר ברקיע, ולכן הפסקתי לנהוג כרבינו תם והתחלתי לנהוג כהגאונים.

והנה – מספר הגדול – יום אחד באו ואמרו לי שהרב מבריסק נוהג כרבינו תם. לא התעצלתי – לקחתי את האוטובוס, ונסעתי לרחוב פרס מקום מגורי הרב מבריסק זצוק"ל, והגעתי אליו כשהיה בערך כחצי שעה אחרי השקיעה, ושאלתי אותו "בריסקער רב, האם אתם נוהגים כרבינו תם?" וענה לי, "לחומרא אנו נוהגים כרבינו תם", תפסתי את עצמי במעיל, ואמרתי לו "בריסקער רב, בואו ונצא לרחוב ונראה שכבר לילה כעת"... הבריסקער רב הסתכל עלי ואמר "תורה לא מחפשים ברחוב, את המציאות של יום ולילה לא מחפשים ברחוב, הלא יש לנו קבלה!..."

סיים המספיד ואמר: כששמעתי את דברי הרב מבריסק, ראיתי מהו ההבדל ביני לבין הרב מבריסק, אני חשבתי שזה נמדד גם עם הראיה שלנו, אבל באמת הראיה שלנו זה כלום כלפי הקבלה שיש לנו מהדורות הקודמים, ואם יש קבלה שכן צריך לנהוג כרבינו תם, אז המציאות של העינים שלנו לא מעלה ולא מוריד.

ואם תירצו לדעת – אמר המספיד – אומר עוד יותר מזה, דהרי מרן ה"בית יוסף" חי בצפת שעשרים דקות לאחר השקיעה כבר חושך שמה, והמחבר גם באו"ח וגם ב"ור"ד פוסק כר"ת, והגר"א זצ"ל היה בוילנא ושמה יש אומרים ששעתיים לאחר השקיעה עדיין יש לפעמים אור, והוא פסק כהגאונים שרבע שעה

אחר השקיעה כבר ודאי לילה, התירוץ הוא, שתורה לא מחפשים
ברחובות...

בזוה"ק (תרומה קס"א ע"א) נאמר הלשון, "אסתכל באורייתא
וברא עלמא". ואי' בספה"ק, דהנה המתחכמים אומרים, כי צריכים
להתאים את התורה אל החיים, אבל באמת אינו כן, כי נותן התורה
הנצחי ובלתי משתנה הסתכל בתורה וברא את העולם, הוא התאים
את העולם להתורה.

בפסוק נאמר (ויקרא י"ט, כ"ו): לא תעוננו, וברש"י כ' שהוא
מלשון עונות ושעות, דורשי רשומות היו אומרים, "לא תעוננו", אל
תאמרו שהתורה ניתנה לעונה זאת ולא לעונה אחרת, בימי הקיץ
ולא בימות החורף וכדו', בשעה זו ולא בשעה אחרת, חלילה לומר
כך, כי התורה ניתנה בכל המצבים בכל השעות ובכל הזמנים, ואתה
צריך להתאים את עצמך להתורה ולא להיפך.

אמרו חז"ל (מס' ברכות דף ס"ג ע"ב), כשנכנסו רבותינו לכרם
ביבנה פתחו כולם ודרשו בכבוד אכסניא, רבי יהודה ראש המדברים
בכל מקום פתח ואמר, "הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם"
(דברים כ"ז, ט'), וכי אותו היום ניתנה תורה לישראל, והלא אותו היום

סוף ארבעים שנה היה, אלא ללמדך שחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שניתנה בסיני.

ולכאורה יש להבין, איזה קשר יש לדרשה זו עם כבוד אכסניא, אלא אמרו חז"ל (מס' ר"ה דף ל"א ע"א), דעשר גלויות גלתה סנהדרין, מלשכת הגזית לחנות ומחנות לירושלים וכו'. התורה נמצאת במצב של "ויהי בנסוע הארון", מטולטלת ממקום למקום ואין לה שלטון המלא בעולם, ברם ישנם אנשים החושבים שאולי כדאי להכניס מיפויפתו של יפת באהלי שם, להתאים את התורה לפי טעמו של העם.

לכן אמרו חז"ל "כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה, פתח ר"י הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם, וכי אותו יום ניתנה תורה לישראל והלא אותו היום סוף ארבעים שנה היה", כ"כ הרבה נסיונות נתנסו בני ישראל באותה התקופה שניתנה עד לסוף מ' שנה, וכמה קמו עליה להחריבה, ובכל זאת חביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כיום שניתנה תורה מסיני, וזהו "היום הזה נהיית לעם" – מה שיש לך אחיזה וקיום בעולם, הוא מפני שחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום כמו שניתנה, ולא נראית ישנה כדי להוסיף או לשנותה.

הגאון מטשעבין זצ"ל היה מספר מה ששמע מפי רבי גדליה ז"ל בנו של החסיד המפואר רבי מרדכי פעלץ ז"ל בשמו של כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע, על הפסוק במגילת אסתר (א', ג'), ויאמר המלך לחכמים יודעי העתים כי כן דבר המלך לפני כל יודעי דת ודין. ואמר הרבי זי"ע, כי ה'משכילים' טוענים שצריכים ח"ו לשנות

את תורתנו הק' כדי להתאימה לפי רוח הזמן, ולהפסיק עם כל החומרות והסייגים שהם "מיושנים", עפ"ל.

על זה רומז הכתוב, 'ויאמר המלך' – מלכו של עולם, כידוע, 'לחכמים' – די קלוגע יונגאטשעס (הצעירים החכמים והנאורים בעיניהם), 'יודעי העתים' – הסבורים שהם מבינים בעתים, ועל כן יש צורך להתאים את התורה לרוח הזמן והשתנות הזמנים, 'כי כן דבר המלך' – שרצון מלכו של עולם כן הוא, רק 'לפני כל יודעי דת ודין' – שצריך תמיד להתנהג אך ורק כדת של תורה וכהלכותיה, ללא סטיה ושינוי כלשהו. (קובץ אור הצפון קובץ ע"ב, סיון תשע"ה, עמ' רי"ב)

הִיָּה דָן כָּל הָאָדָם לְכַף

עד כמה עלינו לדון כל אדם לכף זכות - לא נוכל לתאר ולשער. לעיתים רבות, אף כאשר רואים או באופן ברור מציאות מסוימת - **אם נחקור, נבדוק לעומק ונדרוש היטב, יתכן מאוד, שנגלה, כי ראייתנו מוטעית.** על כן, עלינו להיזהר מאוד, לבל נשפוט את הזולת ונחרוז את הדין, בטרם נחקור ונדרוש את הדברים לעומקם, כפי שאירע גם בסיפור המופלא שלפנינו, המעובד מתוך 'נועם שיח- שיחות מאת אב"ד סאנטוב לייקווד'

סיפר כ"ק מרן האדמו"ר מויז'ניץ- ירושלים שליט"א, שפעם אחת שהה בישיבת ויד'ניץ בגיברס הגאון רבי אשר זליג גרינברגר זצ"ל ראש ישיבת 'שער אפרים' במונסי וכיבדו אותו לעלות לתורה. לפתע הבחין ראש הישיבה, שהבעל קורא הוא אחד מתלמידיו, שלמד מספר שנים בישיבתו במונסי, אך הבחור לא נתן שלום לרבו ולא דיבר איתו מאומה, והיתה לראש הישיבה הרגשה כאילו הוא מתנכר אליו.

הדבר הפליא אותו מאוד, כי לבחור היה קשר טוב איתו, ואף הצליח בלימודו ועשה חיל, וכאב לו מאוד על התנהגות תלמידו, והיתה לו מכך עוגמת נפש מרובה. לאחר מספר שבועות, פגש את התלמיד הזה, והחליט לומר לו את אשר בלבבו. ניגש ראש הישיבה לתלמידו, ואמר לו, שהוא גרם לו עוגמת נפש על כך שהתנכר אליו, כשהיה בגיברס, ועלה לתורה והוא לא נתן לו שלום והתעלם ממנו, כאילו אינו מכיר.

הבחור הסתכל על הראש ישיבה בתימהון ולא הבין מה הוא רוצה ממנו. הוא אמר לראש הישיבה: "דע מורי רבי, מעולם לא הייתי בגיברס". ולאחר מכן הוסיף התלמיד: "כנראה היה זה אחי התאום שדומה לי מאוד, והוא מעולם לא למד אצלכם, ולכן אינו מכיר את ראש הישיבה כלל..."

צמה ביום תשעה באב במחנה אושוויץ

סיפר אב"ד סאנטוב שליט"א: אמי מורתי ע"ה (האשה החשובה מרת סעריל שיינדל בת ר' מאיר דוב ע"ה - נלב"ע כ"א אדר ב' תשע"א) - עברה את מאורעות המלחמה הנוראה רח"ל, ושתתה את כוס התרעלה עד תומה, ועמדה על משמרתה שלא להיגעל במאכלי טריפה וכדומה. היא היתה במחנה אושוויץ - ואף הייתה ב"בית החולים" שם ר"ל... - והיתה צעירה יותר מכל הבנות שעבדו שם - ומחמת שהיתה גבוהה - טעו וחשבו שהיא כבר יותר גדולה, ועבדה שם במחנה, וכך ניצלה מהמלחמה, ובאמת היה זה חידוש שבגיל שלה ישארו לחיות אחר המלחמה.

אמי ע"ה סיפרה, שבבואה לאושוויץ סידרו את האנשים לשתי שורות, המבוגרים בצד אחד והילדים בצד השני - את המבוגרים שלא היו יכולים לעבוד שלחו למשרפות הגזים רח"ל - ואילו הצעירים שהיו יכולים לעבוד שלחו למחנות כפיה לעבוד. את הוריה ע"ה שלחו לצד המבוגרים, ואילו אותה שלחו לצידים של הצעירים שיכלו לעבוד, אך היא בראותה שהוריה הם בצד השני, ברחו והלכה לעמוד לצידם, אך הוריה שהבינו מיד את הגורל המצפה להם, הורו לה שתחזור תיכף ומיד לצד השני, ובאמת בזכות זה ניצלה.

מספרת אמי ע"ה, שבטרם חזרה לעמוד לצד ארבע אחיותיה, ציוו עליה הוריה להיות שלוחם ולמסור לכל האחיות, שישארו בצדקתם בקדושתם ויהדותם בכל מצב ומצב, ולא ישכחו לרגע שהם יהודים, ויזהרו להישאר נאמנים לה' ולתורתם יהיה מה שיהיה, וב"ה כל האחיות נשארו לחיות כיהודיות כשרות וטהורות, וכל הנכדים והנינים וכל המשפחה כולה, כולם נשארו יהודים יראים שלמים.

עוד מספרת אמי ע"ה, שבמחנה קיבל כל אחד בכל יום חתיכה קטנה של לחם, פחות מכשיעור... ומזה היו צריכים לחיות כל היום. פעם אחת נדהמו האחרים במחנה לראותה אוכלת את חתיכת הלחם בלילה, וכאשר שאלוה מנין לה לחם באמצע הלילה, השיבה שבבוקר בעת שקיבלה את הלחם, נזכרה שהיום הוא תשעה באב, והחליטה לעמוד על משמרתה ולהתענות, ולא אכלה מהלחם עד הלילה...

(נועם שיח)

LISTEN AND BE INSPIRED

That's What I Was Waiting For!

Powerful words of chizuk during the challenging corona period
Horav Shlomo Zalman Friedman Shlita
 Rav, K'hal Zichron Elazar Santov
 Lakewood, NJ

A Ray of Light in the Darkness
 Ne'ilas Hachag of Pesach 5780

9996551.z@gmail.com

Unity in Isolation

Divrei Chizuk on the Challenges of the Corona Crisis
Horav Shlomo Zalman Friedman Shlita
 Rav, K'hal Zichron Elazar Santov
 Lakewood, NJ

English - Yiddish
 Nissan 5780

9996551.z@gmail.com

A Rare Opportunity!

Powerful words of chizuk and guidance on dealing with challenges
Horav Shlomo Zalman Friedman Shlita
 Rav, K'hal Zichron Elazar Santov
 Lakewood, NJ

An address to Bachurim worldwide during the period of corona
 Rosh Chodesh Sivan 5780

9996551.z@gmail.com

Now is Not Forever

The continuing challenges of the Corona period
Horav Shlomo Zalman Friedman Shlita
 Rav, K'hal Zichron Elazar Santov
 Lakewood, NJ

Take them away! It's been enough!
 Iyar 5780

9996551.z@gmail.com

With Enthusiasm We Go!

Divrei Chizuk as Shuls Re-open Post Corona
Horav Shlomo Zalman Friedman Shlita
 Rav, K'hal Zichron Elazar Santov
 Lakewood, NJ

This is a Tremendous Mistake...
 Rosh Chodesh Tammuz 5780

9996551.z@gmail.com

\$2 each – shipping included
For orders: 9996551.z@gmail.com

אליכם אישים אקרא*

בס"ד

זה כבר עידן ועידנים, אשר זכינו לפאר את שולחנכם עם הגליון "נועם שיח", אשר מאז צאתו לאור עולם זכה לסייעתא דשמיא גדולה, להרוות את נפש הצמאים לדבר ה', והוא מגיע לאלפי בתים בישראל המענגים בהם את שולחן השבת, ורבים אומרים 'מי יראנו טוב', ובכל יום מתקבלים בקשות חדשות מאלה המבקשים לשלוח להם הגליון במייל או בהדפסה. הגליון נערך בהשקעה מרובה וביגיעה גדולה לזיכוי הרבים.

ועל עתה באנו, להעניק לכם הזדמנות להיות שותף במפעלנו להפצת התורה, וליטול חלק בהוצאות הגדולות והמרובות, וזכות הרבים יעמוד לכם באלף המגן להיכתב ולהיחתם בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים ולשלום ולכט"ס.

ניתנת בזה ההזדמנות להקדיש קונטרס שלם בעד מאה ושמונים דולר [\$180] או 600 ש"ח. תוכלו להקדיש את הקונטרס לעילוי נשמת, לשמחה, לרפואה, להצלחה, ולכל מה שתחפצו. כמו"כ אפשר גם להקדיש חצי קונטרס וכו'.

לשלוח את הפרטים או לסדר נדבה באשראי נא לפנות למייל:

9996551.z@gmail.com

כדי להפקיד ישירות לחשבון הבנק, נא לפנות למייל הנ"ל לקבלת הפרטים

לשלוח נדבה בדואר רגיל:

Cong. Zichron Elazar
5308 13th Ave. Suite 597
Brooklyn, NY 11219

בברכת כתיבה וחתימה טובה ושנה טובה ומתוקה

מכון אפריון לשלמה

כשאני אומר את זה כן מאמינים לי...

לאחרונה הופיע ב"נועם שיח" (מס' 151, עמוד כ') אימרא נפלאה שאמר כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א במעמד סיום הש"ס עיי"ש.

והנה כעת בימות הקיץ כשהייתי במאנסי, נכנסתי אל האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א, והרבי אמר שראה ב"נועם שיח" את הווארט שהופיע בשמו, ועלה בדעתו להוסיף משהו לדבריו, וכך אמר הרבי:

הנה חז"ל אומרים לנו (מס' סוכה דף מ"ב ע"א), שתיכף בעת שהקטן מתחיל לדבר, אביו מלמדו תורה, דהיינו את הפסוק (דברים ל"ג, ד'): תורה ציוה לנו משה מורשה קהילת יעקב.

לכאורה צריכים להבין, למה ממהרים ללמדו את הפסוק "תורה ציוה" בעודו קטן, כשבקושי התחיל לדבר ועדיין אינו מבין כלל מה שאומרים לו, למה איננו ממתנינים שיגדל קצת ויתחיל להבין את מה שהוא אומר, ואז נלמדו את הפסוק "תורה ציוה"? אלא רמז יש בזה - אומר הרבי - שתיכף ומיד בעת שמתחיל הילד לדבר, רצוננו ללמד אותו, היזהר כל ימי חיך, בכל עת שאתה מדבר, יהיו דבריך רק בדברי תורה ולא בדברים בטלים, כי אם יתחיל לדבר דברים בטלים, וועט ער אין ערגעץ נישט אן קומען...

כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א אמר, שעלה בדעתו איזה ווארט, בענין עשיית תשובה בחודש אלול, וכך אמר:

הנה נאמר בפסוק (בראשית י"ד, י"ח): ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לקל עליון.

ויש לרמז, דהנה "לחם" ו"יין" רומזים ל"שמחה", שכן בלחם כתיב (ויקרא כ"ו, ה'): ואכלתם לחמכם לשובע (ראה בתוס' רבינו יהודה החסיד במסכת ברכות, מובא בביאור הלכה סי' קפ"ח סעיף ח' ד"ה סעודה שלישית ד"אין שמחה בלא לחם", וראה ברש"י על הפסוק "הוציא לחם ויין" הנ"ל, שכן עושין ליגיעי מלחמה נותנין להם לחם ויין), וביין נאמר (תהלים ק"ד, ט"ו): ויין ישמח לבב אנוש, ורומז הפסוק, "ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין" - אם יש לאדם מידת השמחה, אז יכול להתקיים בהאדם "והוא כהן לקל עליון" - אז יכולים לעבוד את השי"ת כדבעי...

כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א אמר: מהו ההבדל ביני לבין אבי זי"ע (כ"ק האדמו"ר בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ זי"ע), אבי כשאמר שאינו יודע איך לקרות קוויטל, לא האמינו לו, ואילו כשאני אומר את זה - כן מאמינים לי...

